

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง	การเปรียบเทียบผลการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะสื่อสารการอ่าน โดยใช้เอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่านกับการสอนปกติ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ชื่อผู้วิจัย	พรมาลี เดือนดาว
หน่วยงาน	โรงเรียนบ้านใหม่ (สมบัตินิวิประชาสรรค์) อำเภอวังชัน จังหวัดแพร่
ปีที่ศึกษา	ปีการศึกษา 2556

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของ เอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่าน ระหว่างการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่านกับการสอนปกติ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อการเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่าน ที่สร้างขึ้น

กลุ่มประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านใหม่ (สมบัตินิวิประชาสรรค์) ในปีการศึกษา 2556 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านใหม่ (สมบัตินิวิประชาสรรค์) ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 56 คน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เอกสารประกอบการสอน หนังสือส่งเสริมการอ่าน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t – Independent)

ผลการศึกษา พบว่า เอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80 / 80 ค่าประสิทธิภาพที่ได้เท่ากับ 83.54 / 83.46 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่าน ระหว่างการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่านกับการสอนปกติแตกต่างกัน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีคะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 83.46 สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุม ที่ได้รับการสอนแบบปกติ ซึ่งมีคะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 78.16 นักเรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่าน ที่สร้างขึ้นในระดับ มากที่สุด คะแนนรวมเฉลี่ย 4.69

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการเปรียบเทียบผลการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านโดยใช้เอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่านกับการสอนปกติ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. เอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80 / 80 โดยค่าประสิทธิภาพที่ได้เท่ากับ 83.54 / 83.46 ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีประสิทธิภาพ คงสืบเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างอย่างมีหลักเกณฑ์และมีขั้นตอน โดยศึกษาหลักการต่าง ๆ แล้วจึงดำเนินการสร้างตามหลักการ ลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นได้นำเอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่าน ที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แล้วนำเอกสารประกอบการสอน หนังสือส่งเสริมการอ่านมาปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปทดลองใช้ชั้น 1 : 1 กับนักเรียน จำนวน 3 คน นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข นำไปทดลองใช้ชั้น 1 : 10 กับนักเรียนจำนวน 10 คน เพื่อปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปทดลองใช้ชั้น 1 : 100 กับนักเรียนจำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่าน ที่สร้างขึ้น ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า ในการพัฒนาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามหลักการอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ผ่านการทดลองใช้ปรับปรุงแก้ไขทั้งในด้านเนื้อหา ภาษา กิจกรรมการฝึกทักษะ ความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน จึงทำให้เอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 ที่กำหนดไว้ ดังคำกล่าวของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2539, หน้า 490) ที่ได้อธิบายว่า การทดสอบประสิทธิภาพ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Developmental Testing” การตรวจสอบพัฒนาการให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง การนำนวัตกรรมที่สร้างไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อปรับปรุงแล้วก็นำไปทดลองสอนจริง (Trial Run) นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เสร็จแล้วจึงผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ การทดลองใช้ หมายถึง การนำนวัตกรรมที่ผลิตขึ้นเป็นต้นแบบ ไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของนวัตกรรมให้เท่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ส่วนการนำไปทดลองสอนจริง หมายถึง การนำนวัตกรรมที่ได้ทดลองใช้และปรับปรุงแล้วทุกหน่วยในแต่ละวิชาไปสอนจริงในชั้นเรียน หรือในสถานการณ์การเรียนที่แท้จริง เป็นเวลา 1 ภาคเรียนการศึกษาเป็นอย่างน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤติกา ศรีคำดี (2552, หน้า 83) ที่ได้วิจัย หนังสือส่งเสริมการอ่าน วรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นเป็น ไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80 / 80 เนื่องจาก หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นสื่อการเรียนรู้ที่นักเรียนมีโอกาสได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีผลให้นักเรียนมีความสนใจเรียนรู้ มีอิสระในการเรียน ปริมาณข้อมูลในหนังสือส่งเสริมการอ่านมีความเหมาะสม มีภาพ

ประกอบการอ่าน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย เรียนรู้ด้วยความสุข ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านระหว่างกระบวนการ และหลังการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชมพู ยี่มรุ่งเรือง (2534) ซึ่งสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมประกอบการ์ตูนสีและภาพถ่ายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านทุ่งกรด อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประสิทธิภาพ 85.88 / 87.75 สอดคล้องกับ วาสนา ณ ลำปาง (2549) ที่ได้ศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ซึ่งพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่สนใจอ่านหนังสือประเภทหนังสือภาพมากเป็นอันดับแรก เหตุผลที่นักเรียนสนใจอ่านหนังสือภาพ เนื่องจากเนื้อเรื่องมีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน โดยเฉพาะหนังสือภาพที่มีลักษณะคำบรรยายเป็นภาษาร้อยกรอง ชอบตัวอักษรที่เป็นตัวพิมพ์แบบเรียบ ๆ ภาพมีสีสันสวยงาม ชัดเจน เป็นภาพขนาดปานกลาง มีสีสัมพันธ์กับความเป็นจริงตามธรรมชาติ และจัดภาพประกอบเนื้อหาบนหน้ากระดาษสองหน้าคู่กันไป ด้านรูปเล่มมีลักษณะเป็นหนังสือปกแข็ง สิ่งที่นักเรียนต้องการให้ปรับปรุงหนังสือภาพให้ดูดียิ่งขึ้น คือ ให้ใช้กระดาษหนาและทนทาน และนักเรียนคิดว่าหนังสือภาพควรมีกิจกรรมท้ายเล่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันฉัตร ทองเกลียวทวิ และคณะ (2554) ที่ได้ศึกษาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ของดีเมืองสรรคบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลสรรคบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำนวน 38 คน ซึ่งพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ของดีเมืองสรรคบุรี ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.32 / 83.60 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80 / 80 ทั้งนี้ เพราะหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ได้สร้างตาม หลักการ แนวคิด และทฤษฎี การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก สร้างตามหลักจิตวิทยาที่สอดคล้องกับวัย ความสนใจและความต้องการของเด็ก

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านหลังเรียน ระหว่างการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่านกับการสอนปกติ แตกต่างกัน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่านมีคะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 83.46 สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ ซึ่งมีคะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 78.16 คะแนนรวมเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม 5.30 เหตุที่เป็นเช่นนี้ คงเนื่องมาจาก การใช้เอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่านที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด การจัดกิจกรรมตามกระบวนการส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การใช้ทักษะด้านการอ่านให้กับผู้เรียนจริง ดังที่ อุทัย วรสุวรรณรักษ์ (2535) กล่าวไว้ว่า การนำนิทานมาช่วยเสริมการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งมีความสนใจที่จะเรียน การนำนิทานมาใช้จึงเป็นประโยชน์ในการสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงกับวัตถุประสงค์ในการฟัง การอ่าน และหลักภาษาได้เป็นอย่างดี รวมทั้งยังสัมพันธ์กับชีวิตของนักเรียนได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, หน้า 7) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ต้องมีคุณค่า มีความหมายต่อผู้เรียน สัมพันธ์กับประสบการณ์เดิม

ของผู้เรียน กล่าวคือ การเรียนรู้จะมีความหมายต่อตัวเด็ก เมื่อเด็กได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนสนใจ และสามารถสร้างสัมพันธ์หรือเชื่อมโยงต่อสิ่งต่าง ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของ นิพนธ์รดา นาคมา (2543) และอรทัย ศิลป์ประกอบ (2543) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จะเห็นได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านมีประโยชน์และมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอน เพราะช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำเนื้อหาในบทเรียนและคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานในขณะที่เรียนและสามารถนำหนังสือส่งเสริมการอ่านมาทบทวนเนื้อหาเดิมได้ด้วยตนเอง หนังสือส่งเสริมการอ่าน จึงเป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีความเหมาะสม ที่จะนำไปใช้ในการสอนได้อย่างดี เพราะสามารถพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางด้านทักษะ กระบวนการ ทั้งยังช่วยอำนวยความสะดวกให้กับครูซึ่งเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ครูผู้สอนสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลาย และการสอนโดยใช้หนังสือนิทานร้อยกรองเป็นบริบทหนึ่งของการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนานักเรียนในการเรียนรู้ด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสรุปความรู้ ความคิด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกัน เพราะการใช้หนังสือนิทานร้อยกรองในกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นทำให้นักเรียนฝึกแสดงความคิดเห็น ฝึกการอภิปราย ฝึกกระบวนการกลุ่ม การร่วมมือ การนำเสนอผลงาน กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย และส่งผลต่อการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไคค์ (Thorndike) (ทิสนา แจมมณี, 2552, หน้า 51) ที่กล่าวไว้ว่า หาก ต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในเรื่องใด จะต้องช่วยให้เขาเกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นอย่างแท้จริงแล้วให้ฝึกฝนโดยกระทำสิ่งนั้นบ่อย ๆ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้คะแนนความสามารถในการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการสรุปความรู้ ความคิด ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

3. นักเรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่าน ที่สร้างขึ้นในระดับ มากที่สุด คะแนนรวมเฉลี่ย 4.69 คงสืบเนื่องมาจาก หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น มีรูปแบบแข็งแรงกระต๊วต ปกมีภาพสีสันสวยงาม เนื้อเรื่องหรือปริมาณข้อมูลไม่สั้นและไม่ยาวจนเกินไป ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหาที่นำเสนอ ใช้ภาษาเขียนเป็นคำศัพท์ที่ไม่ยากจนเกินไป ให้ความหมายชัดเจน ข้อความมีคำสัมผัสคล้องจองที่เพิ่มอรรถรสต่อการอ่าน ส่งผลให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามไปกับตัวละครในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละเรื่องราว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลังการอ่าน มีการฝึกทักษะส่งเสริมการอ่านทั้งอ่านพร้อมกันทั้งชั้น อ่านเป็นกลุ่ม และฝึกอ่านเป็นรายบุคคล ทำให้นักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับปานกลางหรืออ่อน ได้ฝึกทักษะในลักษณะซ้ำซ้ำทวนจนส่งผลต่อการเรียนรู้ให้ดีขึ้น นักเรียนสนุกสนานในการเรียนรู้ ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนและหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น ในระดับ มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำไพ ลำควน (2555) ที่ได้ศึกษา ความพึงพอใจของนักศึกษา ต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการอ่าน กลุ่มทดลองเป็นนักศึกษาระดับชั้น

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ห้อง 3 จำนวน 21 คน ในสาขาเครื่องกล สาขางานเทคนิคยานยนต์ วิทยาลัย
เทคโนโลยียานยนต์ พบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน สามารถช่วยพัฒนาการอ่าน ช่วยเสริมสร้างทักษะและนิสัย
รักการอ่าน นักเรียนได้รับประโยชน์ สนุกสนาน เพลิดเพลิน อ่านจับใจความ ได้ และเล่าเรื่องที่อ่าน ได้อย่างมั่นใจ
รวมทั้งยังนำความรู้ที่ได้จากการอ่าน ไปประยุกต์ใช้กับตัวนักศึกษา โดยดูได้จากผลการประเมินความพึงพอใจ
ของนักศึกษาต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นางลักษณ์ ตันอ้อม (2554) ที่ได้ศึกษา การใช้
หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดกระทุ่มเสือปลา สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ความพึงพอใจของนักเรียนที่มี
ต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นในระดับมาก เนื่องมาจากหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด คุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ 8 ประการ เป็นเรื่องที่มีการวางโครงเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยสอดแทรกคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ 8 ประการลงไปในเนื้อหาและมีการดำเนินเนื้อเรื่องผ่านตัวละคร ซึ่งสร้างความน่าสนใจใน
การอ่าน นักเรียนได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินไปกับตัวละครของเรื่อง ตลอดทั้งมีภาพ ตัวละครและฉาก
ต่าง ๆ ที่วาดได้กลมกลืนกับเนื้อเรื่อง ภาพประกอบมีสีสันสวยงามสร้างแรงจูงใจในการอ่าน